

Achtergrondinformatie **Het belang van een duurzame wereld**

Vanaf de Tweede Wereldoorlog is het gemiddelde inkomen, de gezondheid en het opleidingsniveau in Nederland aanzienlijk toegenomen. De kwaliteit van bodem, water en lucht is de laatste decennia sterk verbeterd, hoewel we, als dichtbevolkt land, vergeleken met Europa nog relatief veel schade aan natuur en gezondheid ondervinden door de lokale milieuvervuiling (bijvoorbeeld fijnstof).

De grootste ‘zorgen voor morgen’ zijn **de klimaatverandering, het verlies van biodiversiteit en het opraken van grondstoffen**. Vooral de problemen op het vlak van klimaatverandering en biodiversiteit zijn lastig, omdat voor oplossingen een internationale aanpak nodig is. Maar dat mondiale duurzaamheidsproblemen –ondanks de vele VN-conferenties- niet altijd even makkelijk gezamenlijk kunnen worden opgelost, blijkt alleen al uit het feit dat de VS weigerde om het – voor de bestrijding van het versterkte broeikaseffect- zo belangrijke Kyoto-protocol te tekenen, uit angst voor een terugval van de Amerikaanse economie.

In de Nederlandse natuur is op het land nog maar 15% van het oorspronkelijke aantal soorten dieren en planten over. Ook in de rest van de wereld staat de nog aanwezige biodiversiteit zwaar onder druk, vooral als gevolg van het in gebruik nemen van steeds meer natuur als landbouwgrond. Als deze trend doorzet zal de vermindering van het aantal plant- en diersoorten nog sneller gaan. Daar komt bij dat Nederland via consumptieve bestedingen een relatief groot beslag legt op de natuurlijke hulpbronnen van andere landen. Voor mondiale duurzaamheid is een verhoging van de landbouwproductiviteit met name in de derde wereld nodig. Het genetisch manipuleren van planten en dieren kan hiervoor een oplossing zijn, maar deze oplossing is omstreden. Verhoging van de landbouwproductiviteit per m² is gunstig voor het armoede- en voedselvraagstuk en voor de biodiversiteit. Naast landbouwtechnologie zou terugdringen van vleesconsumptie (de vraagkant) een mogelijke oplossing kunnen zijn. Wereldwijd is overigens sprake van een toename van vleesconsumptie: vooral in ontwikkelingslanden wordt steeds meer vlees gegeten.

Duurzaamheid en duurzame ontwikkeling zijn de afgelopen twintig jaar gevestigde begrippen geworden. Voor allerhande activiteiten en producten zijn duurzame varianten ontstaan. Dit varieert van de aankoop van ecologisch verantwoord voedsel, duurzaam hout (FSC) en fair trade-koffie met Max Havelaar-keurmerk, tot duurzaam bouwen en klussen, en van duurzaam beleggen en duurzaam bankieren tot duurzame energie. Er wordt tegenwoordig zelfs een duurzaam nationaal inkomen gemeten en ook het duurzaam ondernemen, compleet met duurzaamheidsverslagen, neemt een hoge vlucht.

Nederland gebruikt verhoudingsgewijs veel grondstoffen uit lage-inkomenslanden in Afrika, Zuid-Azië en Latijns-Amerika en heeft daarmee een grote ecologische voetafdruk. Na bewerking tot eindproduct wordt die invoer overigens voor een groot deel weer uitgevoerd naar andere Europese landen. Enerzijds draagt Nederland met deze invoer bij aan de economische ontwikkeling in de landen van waaruit wordt ingevoerd, anderzijds draagt de invoer bij aan verlies aan natuur en wordt klimaatverandering er door bevorderd. Ook zijn er negatieve effecten voor de lokale kwaliteit van lucht, water en bodem. **De CO₂ uitstoot die het gevolg is van consumptie door Nederlandse huishoudens is naar mondiale maatstaven groot.** Door de hoge bevolkingsdichtheid is de totale ruimte die nodig is om de consumptie van Nederlanders voort te brengen, toch nog circa drie keer het landoppervlak van Nederland.

Om de mondiale problemen van ruimtegebruik, grondstoffen en energie te verkleinen zijn er in theorie drie mogelijkheden:

1. Afname van de bevolkingsomvang.
2. Technologische ontwikkeling van consumptie- en productiemethoden die duurzaam zijn.
3. De consumptie van materiële goederen aanpassen, genoemd **consuminderen**.

Tot op heden is in Nederland voornamelijk aangestuurd op het inzetten van technologie. Dat blijkt echter niet genoeg om de effecten van bevolkingsgroei in Nederland en de groei in consumptie en het consumptiegedrag te compenseren.

Ontwikkelt Nederland zich nu wel of niet in een duurzame richting? Om enig zicht op deze vraag te krijgen heeft de regering in 2011 het Centraal Bureau voor de Statistiek en de Planbureaus (Centraal Planbureau, Planbureau voor de Leefomgeving en Sociaal en Cultureel Planbureau) gevraagd om een *Monitor Duurzaam Nederland* te maken. In deze monitor wordt de duurzaamheid van Nederland op het gebied van milieu, economie en op sociaal terrein beschreven. Tevens worden de hulpbronnen in kaart gebracht die voor de huidige en toekomstige generaties van belang zijn in hun streven naar welvaart. In de monitor wordt een breed welvaartsbegrip gehanteerd, waarin naast de materiële welvaart ook andere aspecten worden meegenomen, zoals vrije tijd en schone lucht. **Nederland scoort nog slecht op het gebied van schone technologie, zoals de toepassing van duurzame productieprocessen en producten als ledlampen en zonnepanelen. België, Duitsland, Frankrijk Spanje Slowakije, Brazilië, India en China steken Nederland de loef af.**

Echter, volgens de 'Dow Jones Sustainability Indexes Review 2010' (duurzaamheidsindex) is Nederland, met deels- of compleet Nederlandse bedrijven, internationaal gezien, leider in vijf van de negentien 'supersectoren'; Air France-KLM leidt in de sector 'reizen & vrije tijd', Akzo Nobel is koploper bij de chemiebedrijven, Koninklijke Philips Electronics N.V. voert de lijst aan bij de categorie 'persoonlijke en huishoudelijke goederen', TNT N.V. was de beste binnen de categorie 'industriële goederen en diensten', en Unilever N.V. kreeg de hoogste uitslag binnen de categorie 'voedsel- en drankbedrijven'

Ook het gemeentebestuur van **De Wolden** is zich bewust van de noodzaak werk te maken van Duurzaamheid. Sedert 2010 is er een **milieuambitieplan** waarin beleid wordt geformuleerd op het gebied van klimaat en energie, behoud en bescherming van cultuur-historische landschappen en biodiversiteit, bestrijding van zwerfafval. Meer concreet: er bestaat een subsidieregeling om particuliere woningen te isoleren, er is een CO2 scan voor De Wolden gemaakt, het nieuw fietspad Oshaarseweg-Eggeweg is aangelegd met recyclebare lichtmasten met LED-verlichting, er bestaan plannen een biomassavergistingsinstallatie aan te leggen.

In heel veel dorpen en steden in Nederland zijn burgerinitiatieven ontstaan om op lokaal niveau een bijdrage te leveren aan duurzaamheid. De installatie van zonneboilers, zonnecollectoren, al dan niet via gezamenlijke inkoop, de opwekking en aanwending van alternatieve energiebronnen, het gezamenlijk inkopen van (groene) stroom, het aanwenden van ledverlichting in straatlantaarns zijn de sprekende voorbeelden daarvan.

De hoogste tijd om ook in Ansen aan de slag te gaan!!

Deet Hoogveld, november 2012